

Recursos e estratexias para ler con perspectiva de xénero na Educación Secundaria

Montse Pena Presas (USC)

Recursos e estratexias para ler con perspectiva de xénero na Educación Secundaria

Montse Pena Presas (USC)

Feminismos

Que entendemos por feminismos?

Por que son socialmente necesarios?

En que ámbitos sufrimos
discriminacións as mulleres?

En que elementos se sustenta o
patriarcado?

A violencia como alicerče do sistema patriarcal

-Non é un problema individual, nin unha lacra social, é un xeito de organización social

Porque as palabras importan:
crime paixonal
violencia doméstica
violencia de xénero
violencia machista
feminicidio

Que nos di que
é ser mulleres?

Amor romántico

matrimonio

maternidade

As orixes

Supresión
de todo resto de
coeducación co Franquismo

Lei Xeral de Educación-
escola mixta

Reacción dos
grupos de mestras organizados

Traballo práctico

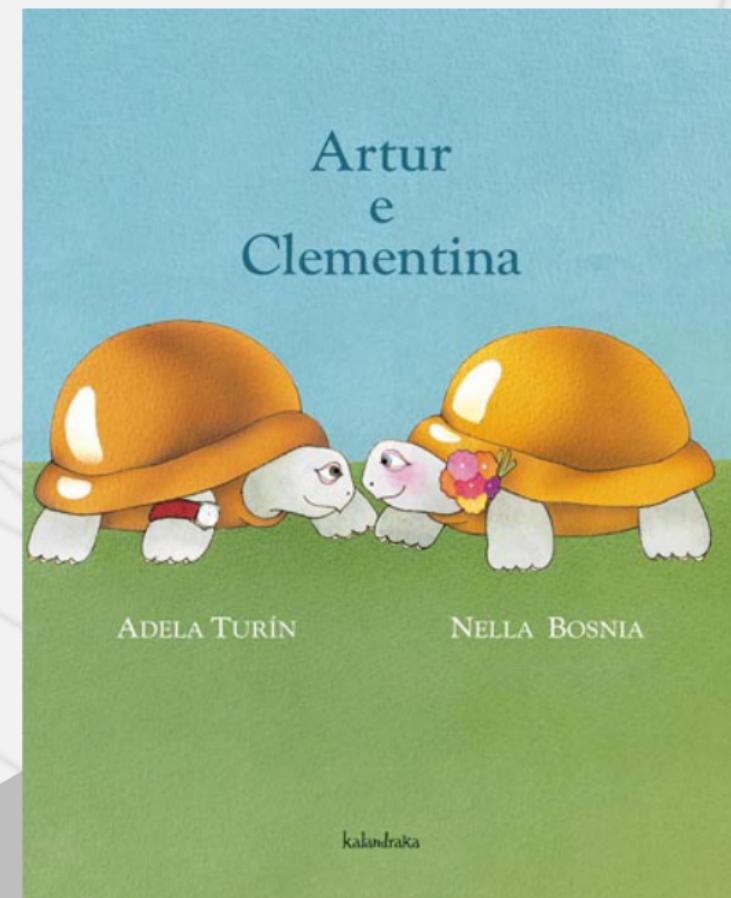
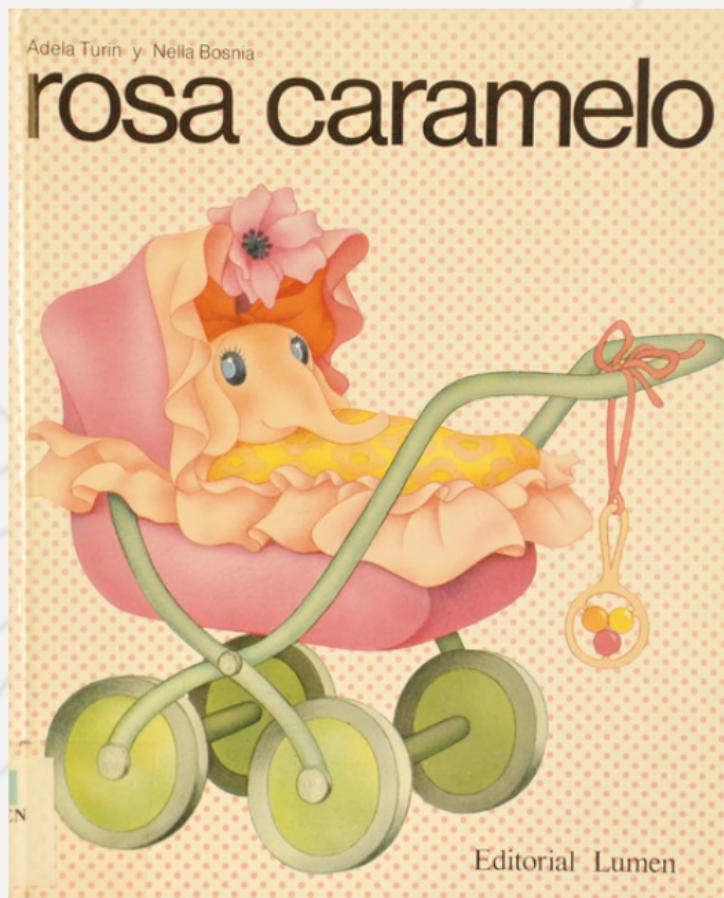
Literatura infantil

Feminismo
como
comunidade de
coñecemento

Publicac
concepc

"A favor de las niñas"

O impacto dos feminismos nas LIX

Modificación
do canon

Análise do multiculturalismo
en relación con outras
subxectividades

Maior
atención
aos
personaxes
de nenas e
mulleres

Atención á
sexualidade

Novas masculinidades

Visibilización
dos
personaxes
LGBT

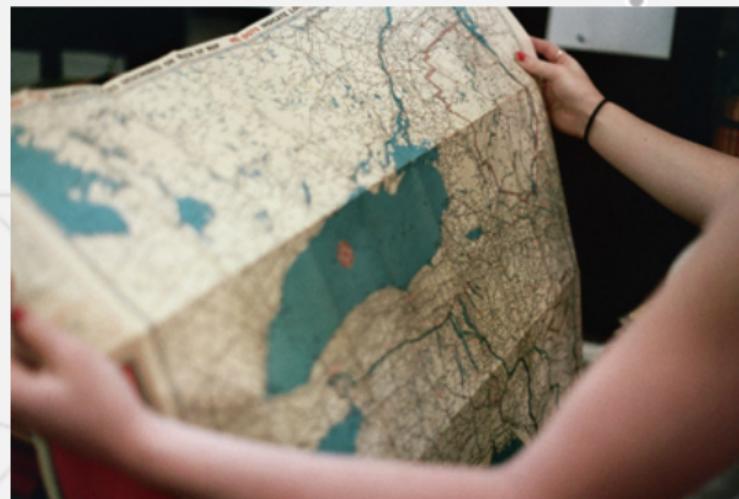
Deconstrucción do
androcentrismo
dos textos

Recuperación de
autoras esquecidas
pola historia da literatura

Análise da resposta
lectora dos nenos e nenas

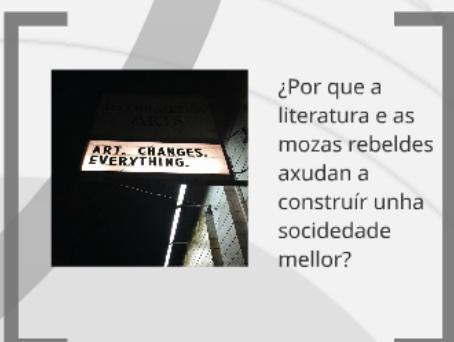
Obxectivos

-Analizar como o feminismo impacta na LIX galega atendendo ás distintas etapas de conformación da mesma.

-Reflexionar sobre como esas nenas e mozos que rompen moldes son ferramentas para cambiar o mundo.

-Repensar en qué cuestiós nos debemos fixar para analizar as obras.

¿Por que a literatura e as mozas rebeldes axudan a construír unha sociedade mellor?

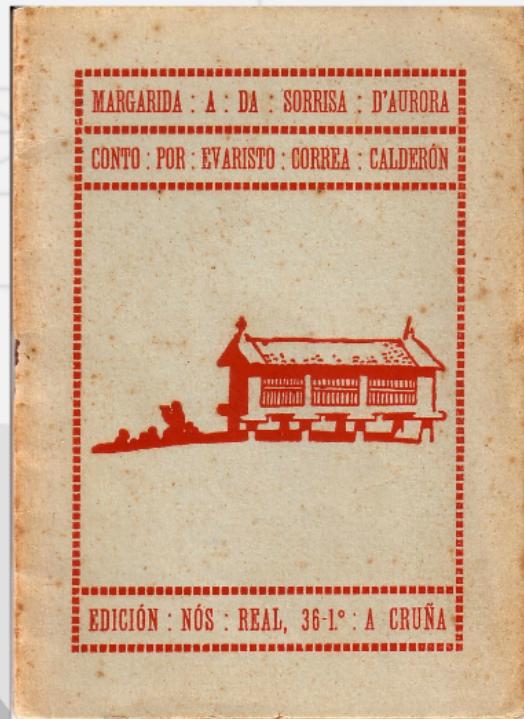
En que elementos das ficcións nos detemos?

- Argumento:** cal é a historia que se nos conta?
- Temáticas:** que cuestiós aborda a obra? Teñen en conta a reivindicación do papel das mulleres? Hai espazo para reivindicación dunha masculinidade alternativa?
- Personaxes:** que número de personaxes masculinos e femininos aparecen? Que papeis desenvolven? Que accións realizan? Hai personaxes de diferentes idades?
- Espazos:** por que lugares se moven os homes e as mulleres que aparecen na obra?
- Linguaxe:** emprégase unha linguaxe inclusiva? Son nomeadas as mulleres? Úsanse substantivos colectivos que inclúan os dous xéneros?
- Ideoloxía:** cantas ideoloxías hai na obra? Contradinse a historia e o discurso?

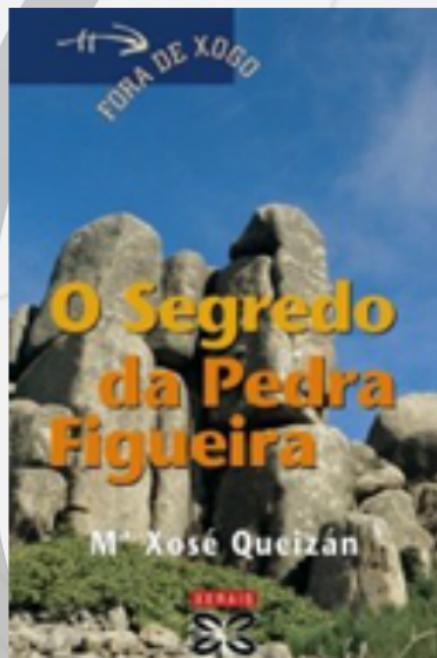
Etapa inicial (1927-1980)

Publicación de obras illadas cunha concepción androcéntrica do mundo

Caracterización do
género fondamente
tradicional

Etapa militante (1981-1989)

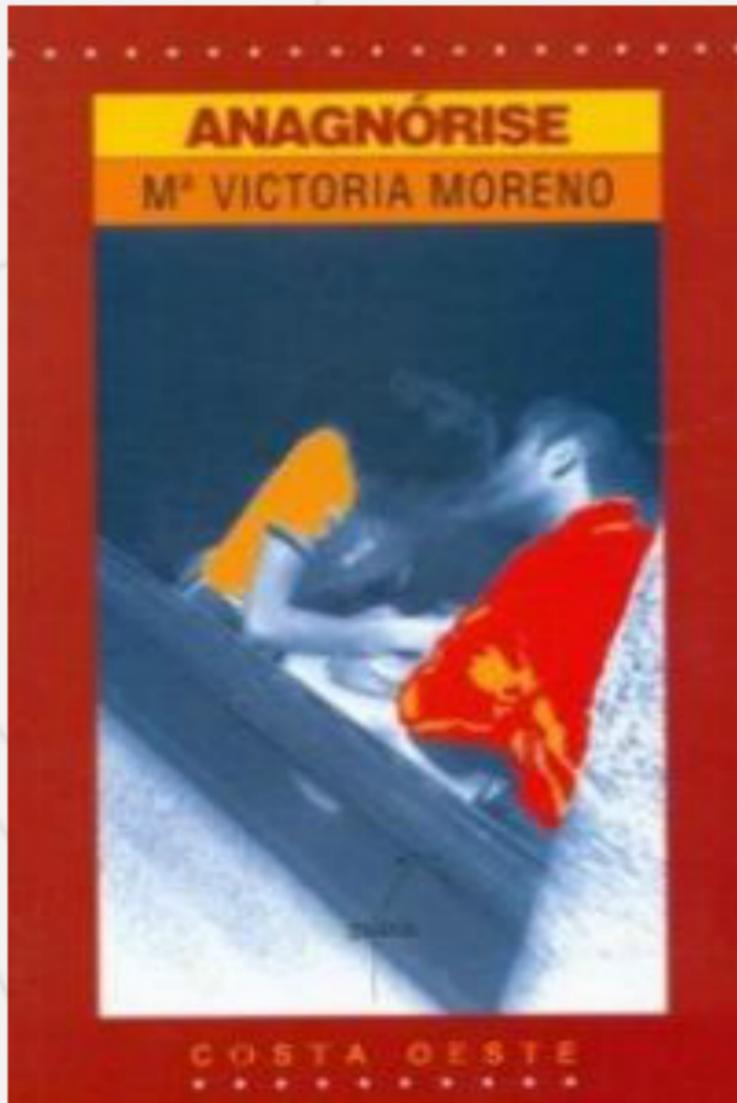

"What is a feminist children's novel? Defined simply, it is a novel in which the main character is empowered regardless of gender. A key concept here is "regardless": in a feminist children's novel, the child's sex does not provide a permanent obstacle to her development".

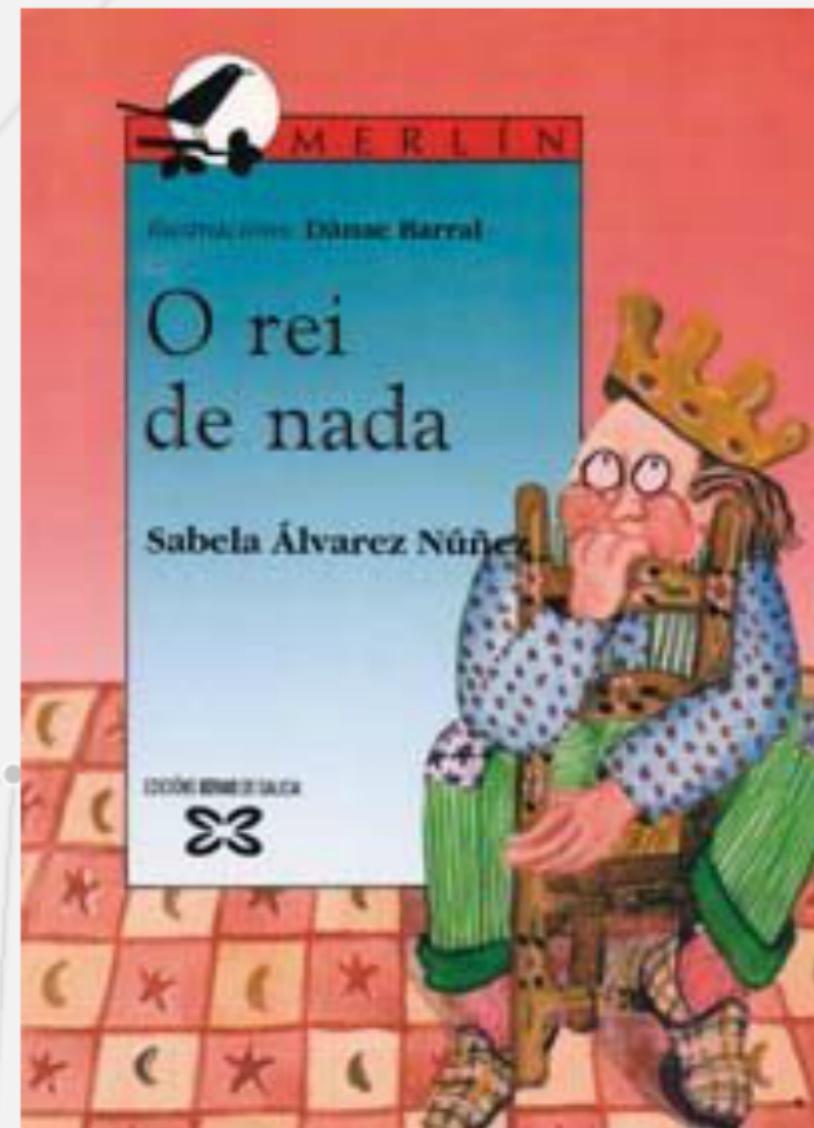
Roberta Trites (1997: 4)

Outras nenas rompedoras

-Xulia

-Rocha
-Anoema

árbore / galaxia

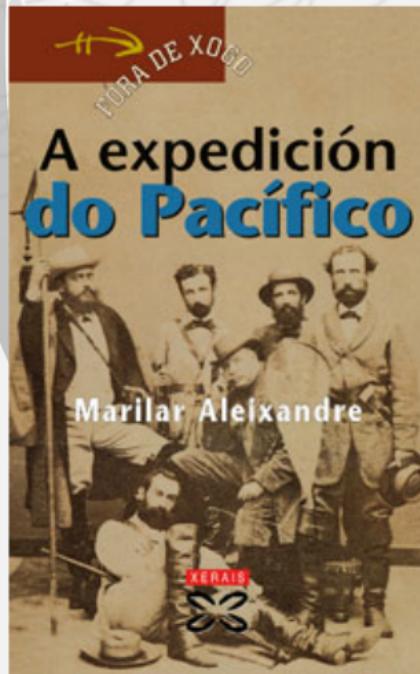
ÁNGELES FERRER

princ
namora

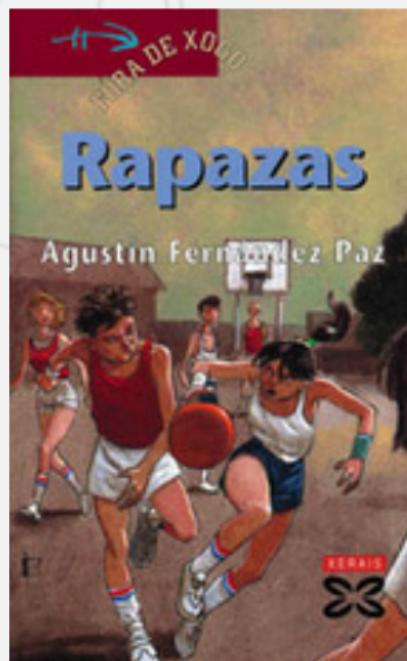
Etapa de xeralización de modelos de protagonistas mulleres (1990-2005)

- Especial atención á literatura xuvenil
- Importancia de Agustín Fernández Paz e Marilar Aleixandre

-Rexéitase o
estereotipo
feminino máis
tradicional

-Emilia

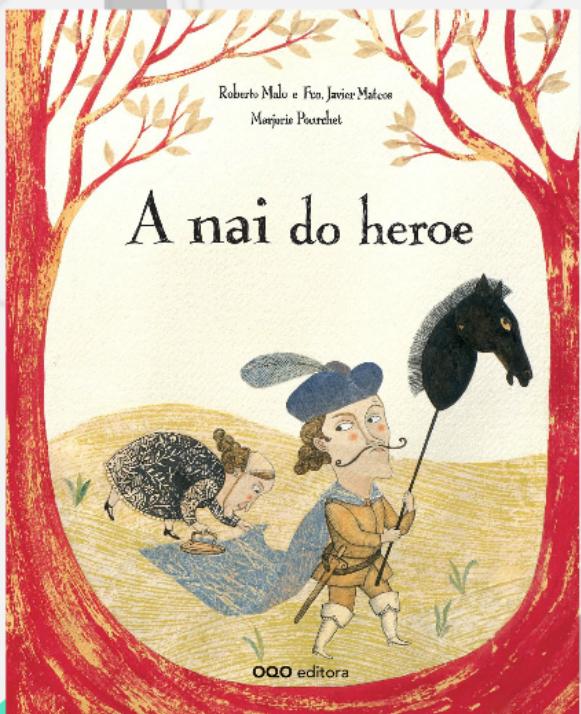
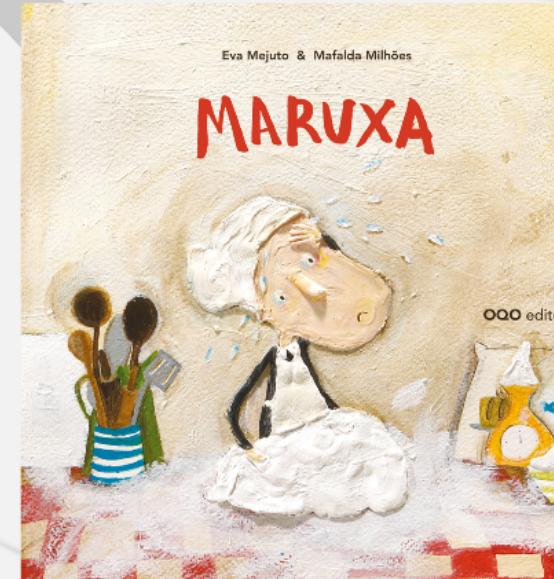
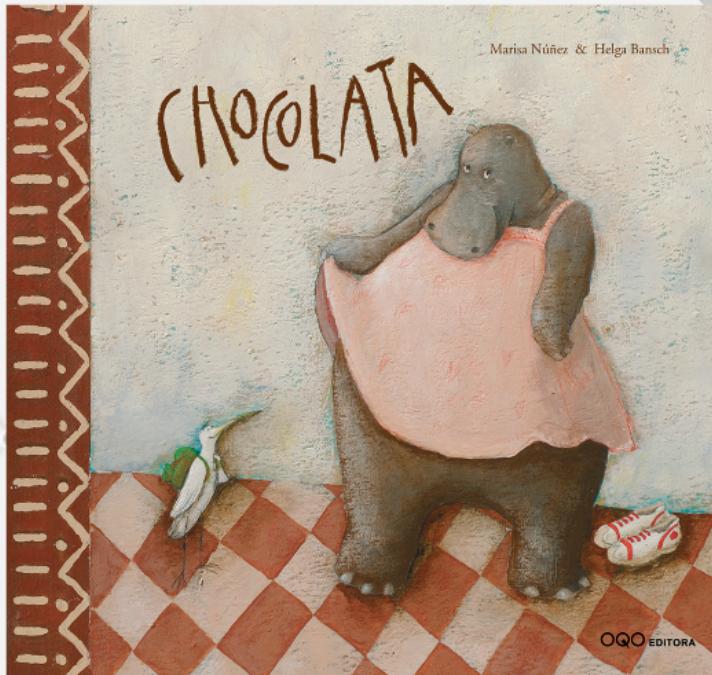
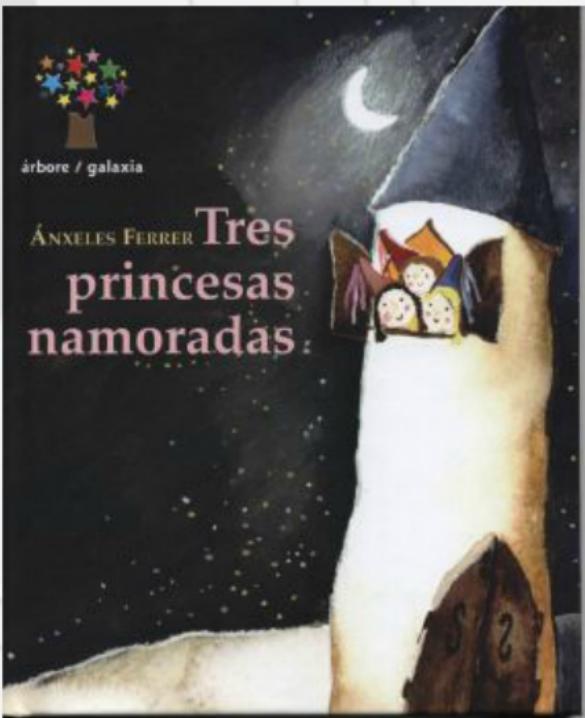
-Ana

OXFORD

A ÁRBORE
DA LECTURA

A renovación do álbum ilustrado

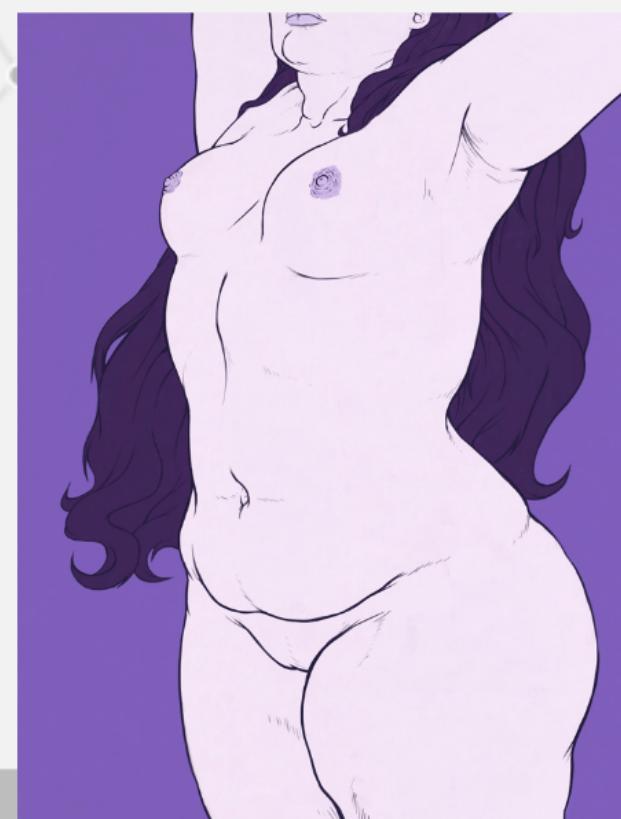
A arte tamén se ensina...

E os corpos...

Que pode
achegar o
álbum na
Educación
Secundaria?

A arte tamén se
ensina...

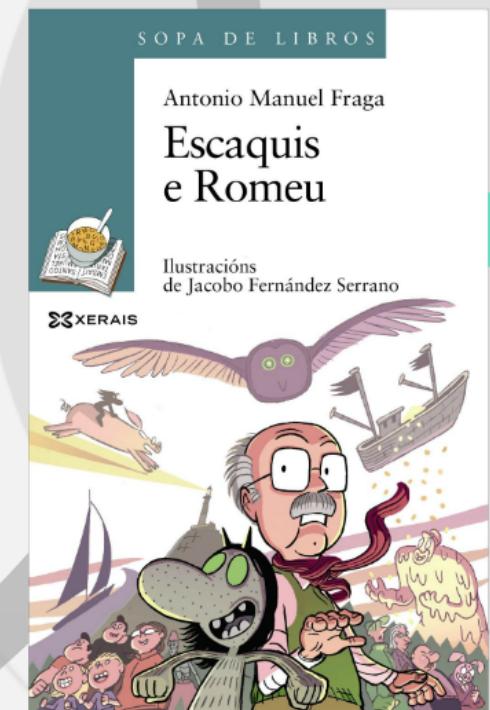
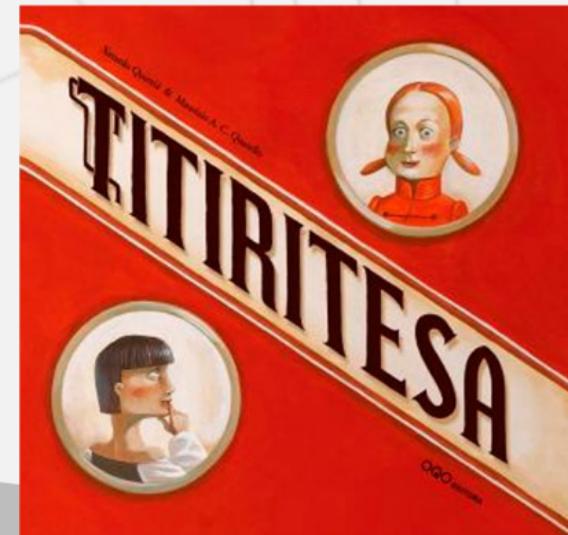
E os corpos...

Etapa ecléctica (2006-actualidade)

- O feminismo conflúe con outras subxectividades marxinadas
- O pulo das novas masculinidades

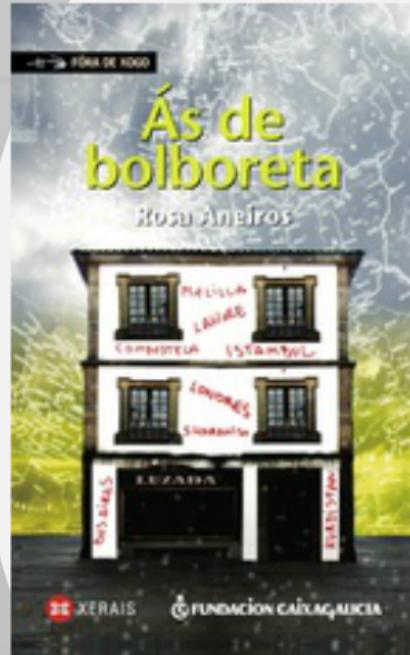

A importancia dos personaxes LGBT

A Xeración
do 83

Feminismo +multiculturalismo

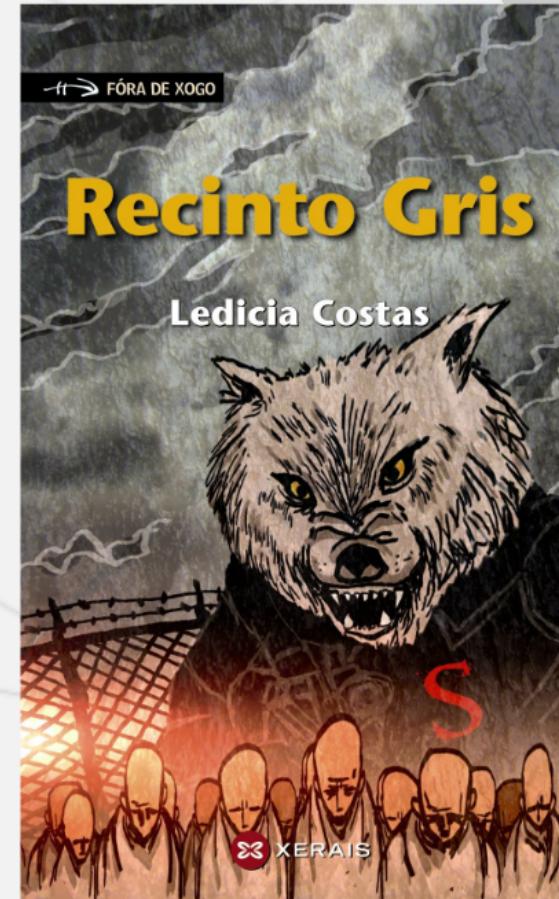

Sororidade

Feminismo+diversidade funcional

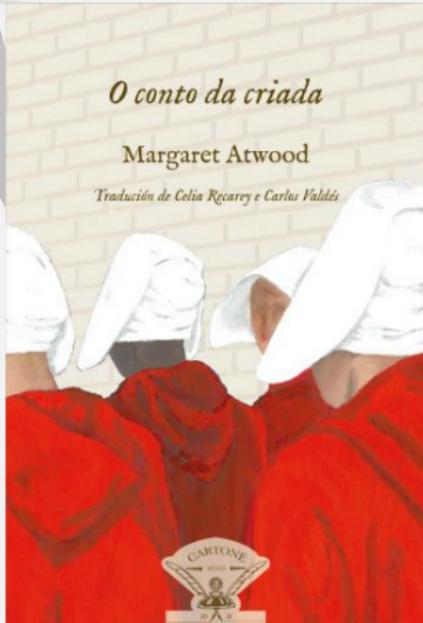
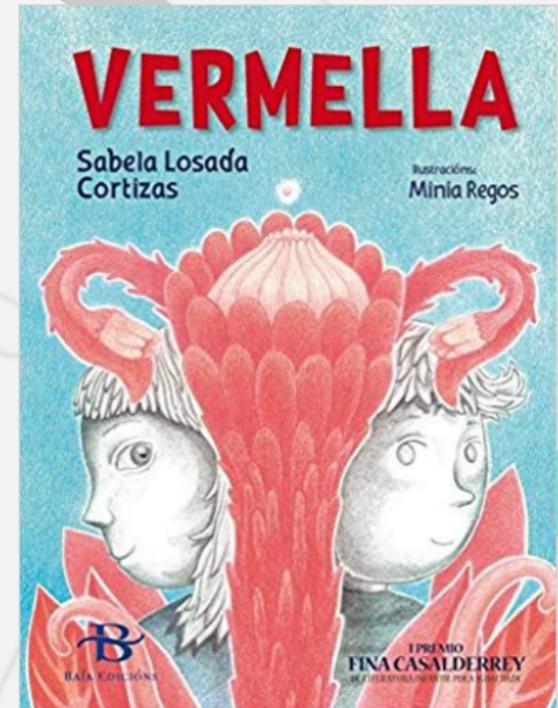
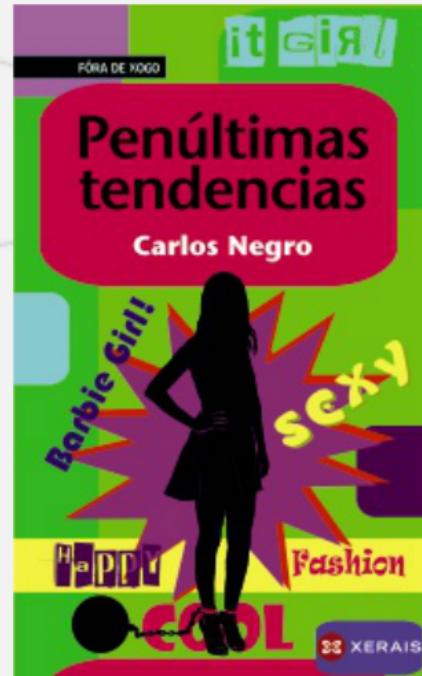
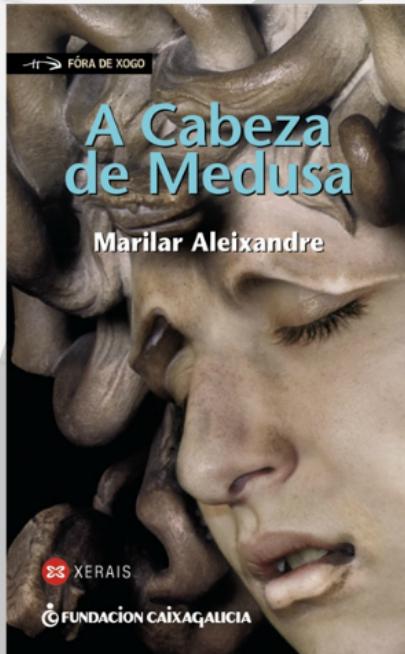

Precedente

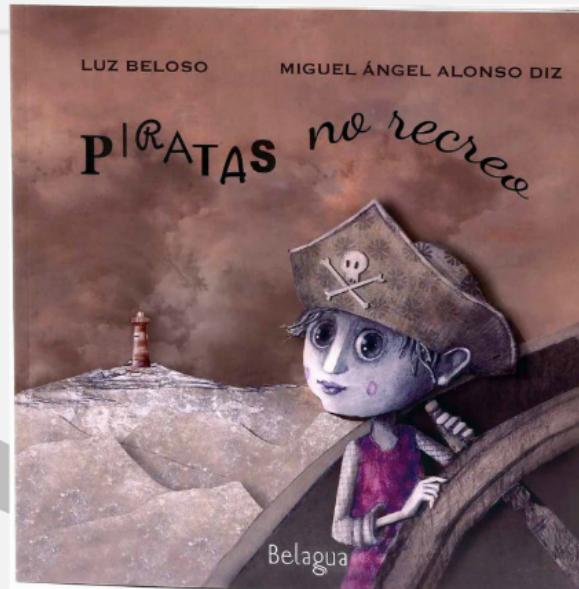
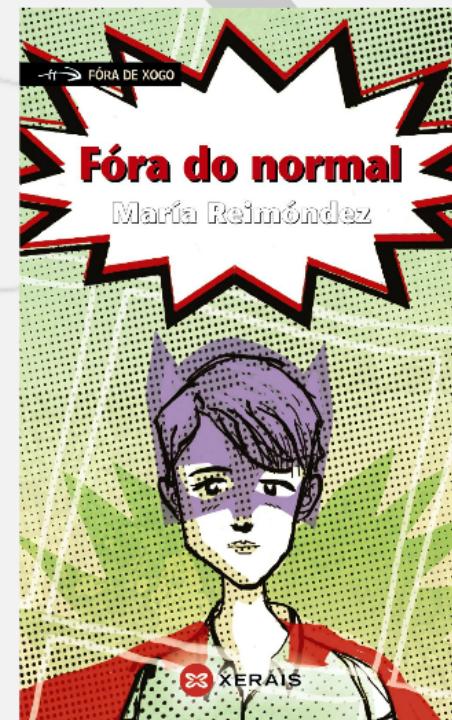
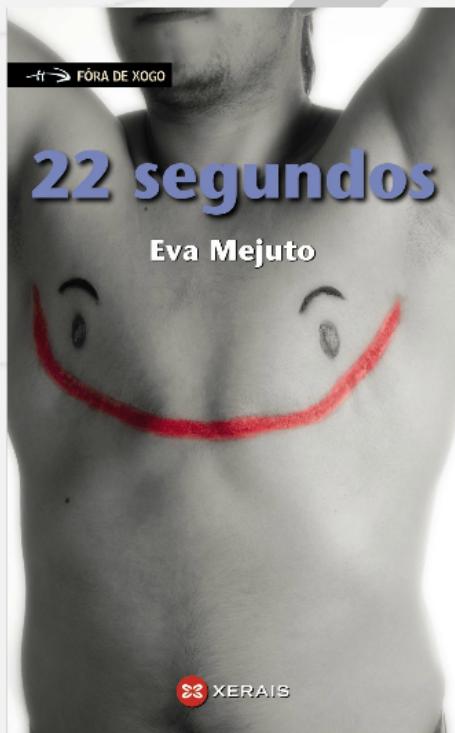
Ser
muller
e ser
diferen-

A reaparición das obras militantes

Coleccións
coeducativas

O xordimento das obras transxénero

Conclusións

-Os textos para a infancia e a mocidade en galego evidencian a transformación dos roles de xénero, con evolucións e involucións.

Presenza
crecente
de modelos
xenéricos
"alternativos"

Clara influencia
do feminismo
nas obras

-Posibilidade de empregar estas obras no
ámbito educativo

Por que estas personaxes cambian o mundo?

don't you dream
impossible things?

-Poden axudar
a reverter lacras sociais

-Confiren
autoestima

-Permiten ser
"as outras"

-Posibilitan outros
xeitos de ler

-Fan da diversidade,
virtude

Recursos e estratexias para ler con perspectiva de xénero na Educación Secundaria

Montse Pena Presas (USC)